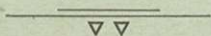

VIVISEKTIONIA

KOSKEVA

KANSANEDUSKUNNALLE JÄTETTY
ESITYSEHDOTUS

HELSINKI 1907,
KIRJAPAINO-OSAKEYHTIÖ SANA

**Tieteellistä eläinrääkkäystä koskeva esitysehdotus,
jonka edustaja Santeri Nuorteva on jättänyt
Suomen Kansaneduskunnalle. *)**

Suomen Kansaneduskunnalle.

Niin pitkälle taaksepäin kuin saatamme seurata ihmiskunnan historiaa, näemme me väkivallan punaisena lankana käyvän sen läpi. Fyysillisesti voimakkaampi tai muuten suuremmilla voimakeinoilla varustettu sortaa fyysillisesti heikompaa tai muuten taistelussa huonompaa. Nainen, jolle miehen mielivalta on lakina, orja, joka silmien edessä päällysmiehen ruoska ja julma verikoiria näkee olevansa pakotettu tyytymään kohtaloonsa, ruumiillisen työn tekijä, joka nälän pakottamana myy itsensä varakkaalle kuuluen kuin kuollut kappale hänen voitonlaskelmiinsa, ovat kylläkin esimerkkejä siitä. Mutta tätä väkivaltaa vastaan nousee yhä voimakkaammin ihmisyyssate. Ja mitä on vihdoin ihmiskunnan kehitys, jollei taistelua näiden kahden voiman, itsekkyyden ja epäitsekkyyden välillä, taistelua, jossa väärintekijän vallan, jos kohtakin sitä armeijat tukevat ja lait sille pyhityksensä antavat, täytyy väistyä oikeuden vaatimusten tieltä. Orja, joka lain edessä ei omaa mitään oikeuksia, jota omistaja vallitsee yhtä itsevaltaisesti kuin mitä muuta esinettä tahansa, on tunnustettu ihmiseksi, nainen on pian tullut miehen vertaiseksi ja, jollei kaikki merkit petä, näemme me piankin ajan koittavan, jolloin työmies on lakannut olemasta pelkkä hammasratas kapitalistisen tuotannon koneistossa, jolloin ei enää voi olla olemassa mitään tieteen taikka tietämättään sortavaa luokkaa, vaan kaikki ihmiset ovat pakotetut oppimaan yhdenvertaisina pyrkimään eteenpäin tuota suurta päämaalia, ihmiskunnan täydellisentämistä, kohti.

*) Ainoa eläinsuojelus-asiaa koskeva esitysehdotus.

Taistelussa voittaaksemme yhtäläiset oikeudet kaikille, mitkä ihmisnimeä kantavat, oikeudet, jotka tekevät mahdolliseksi jokaiselle nauttia, niin paljon kuin hänen luontonsa sallii, hyvää menneiden sukupolvien työn perinnöstä, alkäämme unhottako, että maan päällä on paitsi ihmistä muitakin tunteellisia olennoita. Mitä kaikkea ne ovatkaan saaneet kärsiä ihmisen kautta, ennenkuin inhimillisyys ihmisessä on päässyt niin pitkälle, että luomakunnan herra on alkanut aavistaa, että siveellisessä maailmanjärjestyksessä eläimilläkin on oikeutensa! Pitkälle emme tosin ole vielä tähän asti päässeet suhteessamme eläinmaailmaan. Omana hyötynämme, semmoisena kuin me sen näemme, vaikuttaa vielä useimmiten tämä suhde. Sitä tärkeämpää on että eläinten oikeuksien tunnustaminen, semmoisena kuin se jo on esiintynyt lainsäädännössä, ei jälleen pääsisi häviämään niiden harrastusten vaikutuksesta, joita viime aikoina on näkynyt syntyvän.

„Joka omaa tahi toisen eläintä kohdellessaan on osottanut ilmeistä julmuutta“ on rikkonut Suomen lakia. Mitä on ilmeinen julmuus? Se ei ole mikään konstantti suuruus. Se on erilainen eri aikoina ja eri kansoissa. Sen sisällys on yleisessä siveellisessä tajunnassa.

Tahdon kiinnittää Kansaneduskunnan huomiota eräaseen asiaan, joka mielestäni näyttää ilmeiseltä julmuudelta, mutta jota maamme oikeusviranomaiset nähtävästi eivät ole käsittäneet samalla tavalla, siitä päättäen, että se ilman minkäänlaista kannetta heidän puoleltaan vuodesta vuoteen on saanut jatkua. Tarkoitan noita tutkimustarkoituksessa tai opetuksessa eläimillä tehtyjä ja niille tuskallisia tai niiden terveydelle muuten vahingollista laatua olevia kokeita, sanalla sanoen:

Vivisektionia.

Ei tarvitse selittääkään, että kysymyksessä olevat kokeet ovat eläimen terveydelle vahingolliset. Jos niin olisi, että kokeiltaisiin täysin tainnoksiin saatetuilla eläimillä ja että nämä tapettaisiin, ennenkuin ne jälleen ovat tulleet tajuihinsa, niin olisi vivisektioni edes jossain määrässä puolustettavissa, jos voitaisiin sen tarpeellisuus todistaa. Tapauksia voi tosin olla, jolloin eläin kokeen kestäessä on aivan tainnoksissa ja tajuttomana ollen otetaan hengiltä, mutta varmaa on, että nämä muodostavat vain pienen luvun niiden rinnalla, joissa eläintä ei ole ollenkaan tainnutettu tai, joskin se on tehty juuri „operationin“ ajaksi, niin sen jälkeen on eläin saanut kurjassa tilassa kitua päiviä tai viikkoja, kuukausia, vieläpä vuosiakin, jotta vivisektionin toimittaja niin kauvan kuin mahdollista saisi seurata leikkelynsä vaikutuksia. Miten paljon eläimiä elävänä leikkellään ja erittäinkin tainnuttamatta, näkyy alla olevasta virallisesta tilastosta Englannissa, jossa vivisektorien pitää tehdä selkoa toiminnastaan.

Vuosi.	Vivisektori.	Kokeita ilman tainnutusta.	Koko määrä.
1880	33	79	348
1885	53	382	802
1890	110	796	2,102
1899	234	6,813	8,469
1900	247	8,954	10,839

Upsalan lääkeopillisen tiedekunnan lausunnon mukaan vuodelta 1881 käytettiin vuosittain kussakin Ruotsin lääkeopillisessa korkeakoulussa noin 1,000 eläintä, joista 30 koiraa, vivisektoriin kokeihin.

Se, joka ylipäänsä uskoo, että eläimet voivat syvästi tuntea kipua ja kärsiä, ja joka vähänkin tietää mitä vivisektioni on, hän ei voi olla pöyristymättä ajatellessaan niitä

tuskia, joita sadat ja taas sadat eläimet yli koko maan joka päivä saavat kärsiä totuuden etsimisen nimessä taikka „kärsivän ihmiskunnan vuoksi“. Eräs hienosti sivistynyt englantilainen lääkäri, tri Berdoe, antaa tästä seuraavan kuvauksen:

„Eläinten ruumiissa ei ole ainoatakaan elintä, ei yhtään toimintaa, ei yhtään tuntoelintä, jota eivät fysiologit olisi tutkineet tai jota eivät paraillaan tutkisi. On kysymys aivoista. He puhkaisevat ne kuumennetuilla rau-doilla, he pistävät niitä, leikkaavat niistä paloja ja galvanoivat niitä. On kysymys selkäytimestä. Sen toimintaa tutkitaan tarkasti ja niitä hermoja, jotka siitä haaraantuvat, seurataan väliskärin veitsellä ja pihdeillä elävässä ruumiissa, kunnes ne haipuvat hiuksenhienoihin säikeihin; niitä asetetaan sähkövirtojen vaikutuksen alaisiksi ja niitä kiihoitetaan myrkyillä. Silmiin ruiskutetaan väkeviä liuoksia, ja näissä kirkkaissa peileissä, jotka niin selvästi ilmaisevat eläimen tunteita, koettavat vivisektorit seurata tuskallisen kokeilun vaikutuksia. Keuhkoilta riistetään luonnollinen liikkumiskyky ja käytetään keinotekoisia hengitystä. Verisuonia käsitellään, ikäänkuin ne olisivat aivan tunteetonta ainetta. Hermoja käsitellään, ikäänkuin ne olisivat lankoja sähköpatterissa, ja kärsimyksen koko as- teikon soittavat taitavat sormet tutkiakseen niiden tuntemiskyvyn laajuutta. Sydän paljastetaan, sen lyöntejä tutkitaan herkillä koneilla, sen läppiä kosketellaan yhtä sääli-mättömästi, ikäänkuin ne olisivat lasia ja kummia. Munaiset ovat pitkällisen ja kuvaamattoman tuskallisen kidu-tuksen esineinä. Maksa saavutetaan monen kipuatuottavan leikkauksen avulla. Sappirakko ja erittäin tunteellinen sap-pitiehyt paljastetaan. Niitä elimiä leikataan, silvotaan, sidotaan, niitä pistellään ja vedellään useita tunteja ilman tainnuttamista. Osaako eläin syödä? Tehdään kokeita saadaksensa se kuolemaan nälkään taikka annetaan sille vahingollisia ravintoaineita. Osaako se juoda? Täytyy

koettaa erilaisilla nesteillä. Siinä on verta; se täytyy pumputa ulos ja sitten sisään jälleen, jotta siitä jotain opittaisiin. Se hengittää; kiiruhdetaan antamaan sille myrkyllisiä kaasuja hengitettäväksi. Se joko saattaa tai ei saada oksentaa; tätä täytyy lähemmin tutkia. Voiko se hikoilla? Sitä sivellään vernissalla tai vahalla, jotta nähtäisiin kuinka kauan se voi elää hikoilematta. Voiko se kylmettyä? Se ajellaan paljaaksi ja pidetään jääkylmässä vedessä, tutkiaksemme kuinka pitkän ajan se tarvitsee saadakseen keuhkokuumeen. Voiko se palaa? Se paistetaan elävältä. Voiko sen keittää? Se keitetään elävältä. Palella? Sitä kylmetytetään, kunnes se käy kankeaksi kuin puupalanen. Onko kaiken tämän jälkeen onnistuttu keksimään joku uusi tauti? Keino parantaa jotakin pahaa? Ei, ei. — Mutta on ehkä keksitty uusia vielä julmempia tapoja kiduttaa olentoja kuolemaan, tuottamaan tuskia niin helvetillisiä, ettei löydy sanoja millä niitä kuvata.“

Ja professori Virchow, eräs nykyajan etevimpiä lääketieteen tutkijoita ja vivisektionin puolustaja, on lausunut: En väitä silmänräpäystäkään, ettei vivisektioni synnytä kipua ja kärsimystä.

Monessa tutkimuksessa, niiden joukossa sellaisissa, joita erittäin suuressa määrässä nykyaikana toimitetaan, tekisi tainnuttaminen itsessään mahdottomaksi kaiken tuloksen, jonka lisäksi on huomattava että tainnuttamisen tehokkuus usein on aivan epävarma. Miten paljon tainnuttamista käytetään meidän läntisessä naapurimaassamme, käy selville jo kun lukee muutamia rivejä Karolinisen opiston opettajakollegiumilta vuonna 1881 vaaditusta lausunnosta. „Tainnutuskeinon käyttäminen“, sanotaan siinä, „joka tietysti ei voi tapahtua tuottamatta eläimelle ankaraa pahoinvointia, kentiesipä todellista kipua, (useassa vivisektionissa) pikemmin pahentaisi kuin helpottaisi operationia.“

Onko vivisektioni jotain, jota kansamme tahtoo tuntea soveltuvaksi sen siveelliseen tajuntaan, vai tahtooko se hyljätä sen julmana eläinräakkäyksenä? Jos meidät kaikki yhtäkkiä asetettaisiin näkemään kasvoista kasvoihin alaston todellisuus, emme epäile, että inhon tunne valtaisi meidät jokaisen. Mimmoinen kansakunnan vastaus olisi, jos se seuraisi luonnollista vaistoaan, on meistä aivan selvä. Mutta tässä ryntää itsekkyyks esiin ja sanoo: tosin se on eläinräakkäystä, mutta se on kenties välttämätöntä, jotta tutkijat voisivat keksiä parannuskeinoja taudeillemme ja silloinhan ei ole mitään sanottavaa sitä vastaan. Että niin on, vakuuttavat lääkärit tai oikeammin vivisektorit ja niiden koulussa käyneet. Sillä lääkäreitä on ja on aina ollut, jotka mitä jyrkimmin vastustavat vivisektionia ja väitettää sen välttämättömyydestä. Ja kuta enemmän vivisektioni ja vivisektionin läpikäynti katsantokanta on voittanut alaa lääkeopillisessa tutkimuksessa ja parannustaidossa, sitä varottavammiksi ja nuhtelevammiksi ovat äänet kohonneet lääkäreiden omista riveistä vivisektionia vastaan.

Etupäässä klinikat, s. o. juuri ne, joilla on enimmänsä kärsivän ihmiskunnan kera tekemistä, juuri ne, jotka enemmän kuin muut saavat todistaa niiden aatteiden vaikutuksia, joita vivisektionin pajoissa karaistut lääkärit mukanaan vievät sairashuoneihin.

Liitämme tähän muutamia asiaankuuluvia lausuntoja:

Heti ensimmäisinä laboratorioissa vietettyinä oppivuosina täytyy nuorien lääkärialkujen karaista luontonsa, etenkin kun vivisektionia on katsottava. Olen vakuutettu, ettei vivisektioni tuota vähintäkään hyötyä taudin käsittelyyn enemmän kuin sen estämiseenkään nähden.

Lääkintöneuvos T:ri Paul Niemeyer,
Berlinissä.

Aineita, joitten vaikutusta terveisiin eläimiin on kokeitten avulla tutkittu, käytetään umpimähkään sairaita ihmisiä käsiteltäessä. — — — Me tarvitsemme lääkäreitä, joilla on inhimilliset tunteet eivätkä ole eläimiä vastaan käytetyn pyövelimenettelyn kautta raaistuneet, lääkäreitä, jotka humanisesti käsittävät tehtävänsä ja joita ei sido eikä häiritse mitkään tieteelliset silmävarjostimet.

Professori Schweninger,
Berlinissä.

Käytännöllisten lääkärien kehittämisessä — ja sehän on kuitenkin lääketieteen opintojen päätarkoitus — olisi tietysti vain eduksi, jos koulufysiologia enemmän kääntäisi huomiota ihmisiin kuin sammakoihin, kaniineihin ja koiriin.

Tämän mitä säälistävimmän ja niin hyödyttömän julmuuden ystävien pitäisi ajatella, että raamatun sanat, vanhurskas armahtaa eläintäkin, ei ole kirjoitettu ainoastaan Wienin ajureille; ne kuuluvat myöskin sikäläisille professoreille.

Professori Hyrtl,
Wienissä.

Näihin tunnottomiin, sydämettömiin ja verenhimoisiin kokeilijoihin liittyy vielä vaarallisempia henkilöitä, jotka oppiakseen mahdottomia leikkauksia käyttävät tusinoittain koiria niitä leikkauksia varten, ja kun eivät eläimet heti kuole heidän käsissään, niin ovat he ensimmäisessä sopivassa tilaisuudessa valmiit sovelluttamaan tuloksensa onnettomiin keuhkotautia tai syöpää sairastaviin ihmisiin. Lääketieteelliset aikakauslehdet ovat kertoneet pöyristyttäviä ker-

tomuksia tällaisista kokeista, ja oppineet seurat ovat kuunnelleet näitä inhottavia raakuuksia ilmoittamatta vastenmielisyyttään näihin meidän aikaamme yhä useammin tapahtuviin kirurgisiin murhiin.

Professori Hyrtl,
Wienissä.

Näiden ankarien sanojen taustana esitämme pari vivisektionin suurmiesten lausuntoa.

Cyon'in Metodikissä luetaan:

„Oikean vivisektorin on käytävä toimeensa samoin riemuavin tuntein, kuin kirurgi menee suorittamaan vaikeaa leikkausta, josta hän toivoo merkillistä tulosta. Se, jota pöyristyttää leikata elävää eläintä ja joka pitää vivisektionia kovana pakkona, hänestä ei tule koskaan taituria. Sillä tunteitten huumauksella, joka valtaa fysiologin, kun hän ammottavasta haavasta, täynnä verta ja lihapalasia, vetää muutamia hienoja hermosäikeitä, on jotain yhteistä sen tulen kera, joka on innoittanut kuvanveistäjän.“

Ja suurin vivisektori, minkä aikamme tuntee, fysiologien kuninkaaksi kutsuttu Claude Bernard kirjoittaa:

„Vivisektori ei ole mikään tavallinen mies. Hän on oppinut, joka on täydellisesti seuraamansa aatteen vallassa. Hän ei kuule eläinten valitushuutoja. Hän ei näe verta, joka juoksee. Hän ei näe mitään muuta kuin aatteen ja sen organismin, joka piilottaa avaimen niihin salaisuuksiin, joista hän on päättänyt ottaa selvän.“

Niille, jotka eivät tahdo panna niiden lääkärien mieliteille, jotka kuuluvat vivisektionin vastustajiin, mitään merkitystä vastoin vallitsevaa lääkäriopinionia — muutama sana. On luonnollista, että lääkärit monivuotisten opinto-

jensa ja käytännöllisen kokemuksen vuoksi ovat itseoitteetut auktoriteetit, kun on kysymys ihmisruumiin toiminnasta ja sen hoidosta niin terveyden kuin sairaudenkin tilassa. Niin on aina ollut, niin kauvan kuin lääkäreitä on ollut olemassa, ja niin on vielä tänäkin päivänä. Mutta se, joka tästä tulee siihen tulokseen, että lääkärikunnassa eräänä vissinä aikana vallitseva katsantokanta sentähden silloin esiintyvistä käsitystavoista aina on oikein, hän erehtyy suuresti. Miten tapahtuvat suuret edistykset? Eikö-hän siten, että uusi aate, joka on syntynyt tuon tai tämän yksityisen mieleen, *vähitellen* tunkee esiin ja pääsee valitsevaksi. Kuta kaukonäköisempi tämä yksi on, kuta suurempi askel vanhasta uuteen, sitä vaikeampi suurelle ammattimiesten joukolle on asettautua uuden kannalle ja sitä suurempi vastustus on sillä voitettavanaan, ennenkun äsken vallinnut mielipide on voitettu. Niinpä mitä erilaisimmilla inhimillisen tutkimuksen ja toiminnan aloilla tuo ikivanha kokemus alinomaa uusiintuu että sen, mikä on lähempänä totuutta, kieltää vallitseva koulu. Ja lääkeopillinen tutkimus on samoin kuin toisetkin tutkimuksen haarat saanut olla monet kerrat todistajana uuden aatteen esiintymiselle vieläpä aivan ammattimiesten piirin ulkopuolelta, ja sitä pitkät ajat eteenkinpäin pitänyt vääränä, vieläpä tuominutkin.

Kyky nähdä selvästi ja kauaksi eri suuntiin ei ole tavallinen ominaisuus meissä ihmisissä. Jos tähän vielä lisätään tuo meidän aikamme yksityiskohtiin meneminen, niin ymmärrämme kylläkin hyvin, miten helposti tulemme yksipuolisiksi. Lääkärille, joka yksinomaan tutkii ihmisruumista, on vaara tarjona kiinnittää siihen koko huomionsa, niin että hän jättää huomioon ottamatta tai ainakin pitää vähäpätöisenä moraalisten vaikuttimien merkityksen. Aivan luonnollista on, että tämä kostaa itsensä viemällä tutkimuksen ja lääkäritaidon väärälle tolalle, siten vähentäen lääkärin ja lääkäritaidon merkitystä kärsiville ihmisille. Emme

tarvitse mennä pitkälle löytääksemme tätä valaisevia esimerkkejä.

Kysymys juovuttavien juomien merkityksestä, kysymys tarttuvista sukupuolitaudeista ja niiden vastustamisesta lankeaa, jos mikä, lääkärien pätevyyden alalle. Minkä katsantokannan omisti lääkärikunta silloin, kun miehet ja naiset kaikkialla maassamme alkoivat huomauttaa meille väkijuomien todellista arvoa? Kulkivatko lääkärit tämän työn etunensä antaen sille mahtavaa apuaan? Vastauksen kysymykseen tunnemme kaikki. Missä olivatkaan lääkärimme silloin, kun kaukonäköiset henget noin 20 vuotta sitten alkoivat taistelunsa laillistettua prostitutionia vastaan hyvin tietäen että hyödyn siitä täytyy olla vain haavekuva, huolimatta tilastoista ja perusteluista, joita lääketieteelliseltä taholta on esiintuotu sen puolustukseksi? Mihin suuntaan lääkärikunta lausui mielipiteensä, voimme päättää jo siitäkin, että viranomaiset ihan viime päiviin ovat pitäneet yllä tätä haureuden todellista vahvistamista, ilmeisessä ristiriidassa voimassa olevien lakien kanssa. Montako lääkäriä silloin korotti julkisesti äänensä sitä vastaan? Viisitoista vuotta kului ja lääkärikunta tuomitsee laillistetun prostitutionin hairahduksena hygienisessä merkityksessä.

Eikö se ole sama näytelmä, joka uudistuu? Eikö nykyään vallalla oleva suunta ole sokaissut itseänsä väittäessään vivisektionin välttämättömäksi lääketieteelliselle tutkimukselle ja lääketaidolle? — samalla aikaa kuin puhe tutkimusvapaudesta (myöskin moraalisesta katsantokannasta) vangitsee monet sen miehistä melkein jonkun päähänpiston valtaan.

Mihinkä johtaa tässä tapauksessa vaatimus tutkimuksen aivan rajattomasta vapaudesta? Minkätähden annetaan kokeilujen pysähtyä eläimiin? Eihän ole olemassa vivisektoria, joka ei tietäisi, ettei eläinkokeiluiden tuloksia suoraan päättä saa sovelluttaa ihmisen elimistöön. Siihen on ihmisruumis liian erilainen verrattuna koiran, kissan tai muiden

eläimien elimistöön. Miksikä ei siis uloteta kokeita ihmiseenkin? Sairashuoneiden parantumattomat sairaat, joiden kuitenkin pian täytyy kuolla, mielipuolet, jotka ovat vain yhteiskunnan rasituksena, köyhät, jotka sairashuoneissa nauttivat maksutonta hoitoa, löytölastenkotien lapset, jotka ovat yhteiskunnan taakkana — eikö ole näiden vuoro, niin kuin sanotaan, „palvella kärsivää ihmiskuntaa“?

Claude Bernard, joka saattoi paistaa ja keittää eläviä kissoja, hän ei sanonut voivansa elävältä leikata apinaa, sen liikkeet ja katseet muistuttivat hänelle liian paljon kärsivää ihmislasta. Nykyaikaisille vivisektoreille on sellainen katsantokanta ihmiseen nähden jo voitettu. Tosin ei eläviä ihmisiä leikellä, niinkuin suuret tutkijat muinaisaikoina välistä tekivät, mutta tehdään niillä enemmän tai vähemmän kiusallisia, terveydelle vahingollisia ja mitä erilaisimpia kokeita, koetetaan uusia myrkkyyjä ja istutetaan tauteja niin-kin vaarallisia kuin kuppa ja syöpä.

Että lääkärienkin joukossa löytyy tunnottomia henkilöitä, joille ei mikään ole pyhää, ei, niin surullista kuin se itse asiassa onkin, ole ihmeteltävissä. Mutta kun jalomielisiksi kutsutut lääkärit eivät kieltäydy toimittamasta kokeiluja ihmisissä, olkoonpa *verrattain* lievää laatua, niin silloin näkyy varsin selvästi, että jotain sairasta on siinä henkisessä ilmapiirissä, jossa nuoret lääkärit kasvavat ja kehittyvät. Ja että velvollisuudentunne niitä sairaita kohtaan, jotka luottamuksella ovat antaneet jotain heidän kalleimmastaan, — terveytensä — lääkärin käsiin, surullisella tavalla on tylsistynyt vivisektorisen hengen vaikutuksesta, siitä on paljo liiankin selviä todistuksia. Taikka kuinka voidaan selittää että etevimmissä lääketieteellisissä aika-kauskirjoissa usein on kirjoituksia, jotka perustuvat kokeiluihin ihmisissä, ja että lääkärien kokouksissa samantapaisista kysymyksistä keskustellaan saamatta keneltäkään minkäänlaista vastustusta? Kuinka on selitettävä seuraava? Eräs tunnettu tiedemies, professori Neisser, saksalaisessa

Breslaun kaupungissa, kuppataudin serumin keksijä, ruiskutti tätä sairasiin lapsiin, jotka makasivat hänen hospitaalissaan. Kun hän siten otaksui tehneensä heidät vastaanottamattomiksi kuppataudille, ruiskutti hän heihin kuppasekreettiä todistaakseen, että ne todellakin olivat tulleet vastaanottamattomiksi — sillä tuloksella että kaikki lapset saivat kuppataudin. Kun tämä tuli tunnetuksi, herätti se niin ankaraa katkeruutta yleisössä, että viranomaiset katsoivat olevansa pakotetut sekaantumaan asiaan. Neisser erotettiin virastaan siksi kunnes tuomio, ankara varotus ja 300 markkaa sakkoa, oli langennut — todellakin kova tuomio! Mitä teki Saksan dermatologinen seura? Niin, se päätti kokoontua Breslaussa ilmaistakseen myötätuntoisuuttaan ja kunnioitustaan professori Neisserille. Tämä tapahtui vuonna 1901. Kun interpellatsioni Neisserin menettelytavasta tuli esille Saksan valtiopäivillä ja sisäasiainministeri selitti pitävänsä huolen siitä, että sellaisia vääryyksiä ei enää saisi tapahtua, huomautti professori Virchow, että ase tus ministerin lausumassa hengessä olisi suuresti surkuteltava, koska se tulisi ehkäisevästi vaikuttamaan tieteen vapaaseen kehitykseen.

Eräs englantilainen lääkäri, F. Holmes, kirjoittaa 1884 englantilaisessa lääkärien aikakauslehdessä (Brit. Medic. Journal): — Ensi sijassa täytyy sairashuoneen olla kehityslaitos lääkäreille, toiseksi pitää sen lieventää kärsivien tuskia ja kolmanneksi valmistaa hoitajattaria, jota järjestystä johtajain ei pidä olla huomioon ottamatta.

Ja eräs arvossa pidetty lontoolainen lääkäri de Watterville kirjottaa eräässä kirjeessä sanomalehdelle „Standard“ aivan suoraan: „Minä katson että meidän lääkärien ei pitäisi salata yleisöltä sitä, missä kiitollisuuden velassa se on köyhien miesten ja naisten ruumiille. Kaukana siitä että tahtoisivat kieltäytyä antamasta sairashuoneille apua ja kannatusta (englantilaisia sairashuoneita ylläpidetään nimittäin lahjoituksilla) siitä syystä että sairaat siellä saavat olla lää-

kärikunnan kokeilukenttänä, pitäisi ylempien luokkien päinvastoin juuri siitä syystä tulla vielä anteliaammiksi näitä laitoksia kohtaan.“

Fysiologi voi kyllä esittää kysymyksiä, joihin hän ei voi saada vastausta tekemättä väkivaltaa luonnolle. Sellaiset kysymykset kuin „voiko koira vielä elää sen jälkeen kun sen mahalaukku on poistettu?“ ja „kuinka kauan voi sorsa olla veden alla tukehtumatta?“ edellyttävät vivisektionia. Ei suinkaan kukaan ajatteleva ihminen arvelle, että tällaisista kokeista seuraisi vivisektionin välttämättömyys tutkimuksia varten. Mutta miten paljon perää lieenee muuten siinä alituisesti uusitusväitteessä, ettei lääketiede voi olla ilman vivisektionia? Eikö ole omituista, että vaikka viime vuosikymmenien aikana on ilmestynyt tuhansia teoksia, jotka nojautuvat vivisektionisiin kokeisiin, niin ei ainakaan meidän tietääksemme ole ainoatakaan vakavaa yritystä tehty äskeisen väitteen todistamiseksi. Emme luule erehtyvämme jos sanomme, että tuskinpa yksi lääkäri sadasta on hankkinut itselleen oman käsityksen tässä kysymyksessä. Näin ollen on ymmärrettävää, mikä merkitys sillä seikalla on, että ylipäänsä löytyy lääkäreitä, jotka mitä vakavimmin vastustavat vivisektionia, väittäen että tämä on ei ainoastaan tarpeeton, vaan vieläpä tieteelle vahingollinenkin, koska se useammin johtaa harhateille kuin tuottaa minkäänlaisia luotettavia tuloksia. Älkäämme myöskään unhottako, että tarvitaan rohkeutta astuessa taisteluun omassa piirissä löytyvää epäkohtaa vastaan, varsinkin kun juuri lääkäripiirissä on niin voimakas yhteistunto. Vuosi vuodelta kuitenkin kasvaa niiden luku, jotka todellisen vakauksensa pakoittamina liittyvät vivisektionin vastustajien yhä taajeneviin riveihin. Moni, joka omin silmin on nähnyt vivisektionia ja itsekin sitä harjoittanut, kuuluu nyt johonkin

antivivisektioni-yhdistykseen, joita on suuri joukko, johtavana henkilönä. Taistelu vivisektionia vastaan näyttää maailmassa olevan kehittymäisillään mahtavaksi, siveellisen harmin kannattamaksi kansanliikkeeksi, ja samalla tavoin kuin raittiusliike saa se monet terävimmät aseensa juuri näitten lääkärien kautta. Niinpä kuului jo muutamia vuosia sitten erääseen englantilaiseen yhdistykseen noin 50 lääkäriä. Vielä kannattavat kuitenkin mahtavat voimat vivisektionia Englannissakin, jossa se kentiesi enimmin raivoaa. Mutta monet seikat osottavat, että sen aika kuitenkin ei enää ole pitkällinen. Seuraava tapaus näyttää jo sekin mihin päin kehitys on kulkemassa. Äskettäin jätettiin parlamenttiin anomus siitä, ettei vivisektionia koiriin nähden saisi harjottaa. Seitsemänsataa tuhatta kansalaista oli sen allekirjoittanut ja tuhatkaksisataa lääkäriä oli erityisessä lausunnossaan selittänyt olevansa täydellisesti anomuksen puolella.

Se hyöty, mikä lääketaidolla on ollut vivisektionista, voidaan melkein sisällyttää sanaan serum-terapia. Juuri tästä odottaa vallitseva koulu koituvaksi suurimman edun lääketieteelle. Tähän suuntaan työskennellään kaikissa lääkeopillisissa korkeakouluissa kovalla kiireellä. Tauti istutetaan johonkin eläinlajiin, joka on näyttänyt vastaanottavaisuuttaan. Eläimestä toiseen jatketaan menettelyä, kunnes arvellaan myrkyn saaneen tarkoituksena olevan luontonsa. Tällöin ollaan valmiit ihmisten kanssa tehtäviin kokeisiin. Mutta nämä kokeet maksavat monia ihmisuhria, siitä on ainakin Koch'in keuhkotauti-serumin historia hyvin valaisevana todisteena. Näitten lukuisien uhrieläinten ja muserretun ihmisonnen ylitse käy kumminkin, niin väitetään, tie päämäärää kohden. Kun kerran onnistutaan keksimään kaikki ne serumit, joista tiede uneksii, silloin on

päämäärä lähellä. Pieni lapsi voi turvallisesti alottaa elämänsä matkan. Ehkä jo ennen kuin on äidin maitoa maistanut, on se tullut serumi-ruiskutuksen avulla turvatuksi tuli- ja tuhkarokkoa sekä kurkkumätää vastaan, ja toinen toisensa jälkeen seuraavat serumit lavantautia, rokkoa, keuhkotautia, vesikauhua, kuppaa, spitalitautia y. m. tautteja vastaan. Mutta jospa ilmestyisi uusia tautimuotoja vanhojen sijalle? Ei, ihminen saapi ja hänen tuleekin luotaan karkottaa sellainen ajatus, sillä mitäpä hyötyä muutoin olisi ollut serumeista. Niin, vapaasti saapi hän intohimojaan noudattaa, kuppaa ja keuhkotautia ei ole enää tarvis peljätä. Ihmistaito on oveluudella luonnon voittanut, siveettömyys ei muka enää tuo mukanaan luonnollisia seurauksiaan, kärsimyksiä. Nojautuen eläinrääkkäykseen kostaa lääketiede eläinten sortajalle, vetämällä hänet lokaan. Jos ihmissuvun fysillinen terveys on tällaisella hinnalla ostettava, niin on hinta todellakin liian korkea. Mutta ihmiselämässä löytyy toinenkin tie, tie jota myöten fysillinen ja siveellinen kehitys kulkee käsi-kädessä. Ruumiin ja sielun terveydenhoito — tämä on tien nimi — niin yksinkertainen ja kuitenkin niin vaikea; niin yksinkertainen, että sen voi ymmärtää jokainen totuuteen pyrkivä mieli, ja niin vaikea, syystä että se on voitettavissa ainoastaan itsekkään minuuden uhraamisella. Eläintä johtaa vaisto mahdollisimman täydellisellä tavalla elämään sellaista elämää, johon kaikki hänen kykynsä sopusointuisesti vaikuttavat. Ihminen on saanut valintavapauden, mutta hänen täytyy mukautua siihen, että jokainen poikkeus, jokainen rikos luontoa vastaan tuopi mukanaan ihmisen sisäisen tasapainotilan häiriöitä. Kalliisti on ihmiskunta saanut fysillisessäkin suhteessa maksaa kiihoittavien aineiden hetkelliset nautintonsa ja sen vietin vain aistillisen tyydyttämisen, jonka kautta luonto on varmentanut myös ihmissuvun lisäämisen maan päällä.

Suomen kansan edustajat! Älkäämme olko avullisia siihen, että kansamme itsetietoisesti kohtelee säälimättömyydellä heikompia olentoja, sillä se tie johtaa meidät yhä lähemmä perikatoa. Korvatkaamme se hyöty, mikä vivisektionin julmuuksista sanotaan olevan, yhteiskunnallisten tosi-uudistuksien toimeenpanemisella. Työskennelkäämme kaiken vahingollisen poistamiseksi ja sellaisten olojen aikaansaamiseksi, että jokainen ihminen maassamme on tilaisuudessa elämään ruumiillisesti ja henkisesti tervettä elämää. Silloin voimme olla vakuutetut tehneemme sairaan ihmiskunnan hyväksi kaiken voitavamme.

Edellä esitetyn nojalla pyydän kunnioittaen eduskunnalle esittää, että se ryhtyy niihin toimenpiteisiin, joiden kautta voimassa olevaan rikoslakiin, 43:nnen luvun 5:nteen pykälään säädetään lisäksi perustelussa mainittuun suuntaan.

Ehdotus lisäykseksi rikoslain 19 päivästä joulukuuta 1889 43:nnen luvun 5:nteen pykälään:

Kaikellainen tuskallinen tai muutoin vahingollinen kokeilu eläimillä olkoon kielletty. Joka tätä vastaan rikkoo tai sallii johtamassaan laitoksessa jonkun toisen sitä vastaan rikkoo saakoon varoituksen. Ellei hän tästä ota ojentuakseen, eikä myöskään toisesta varoituksesta, tuomittakoon menettämään opettaja- ja lääkäri-oikeutensa, enintään yhdeksi vuodeksi. Ellei hän vielääkään ojennu, tuomittakoon ainiaaksi menettämään edellämainitut oikeutensa.

Helsingissä, 8 päivänä kesäkuuta 1907.

Santeri Nuorteva.

